

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ХЛІБОПЕКАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

АР КРИМ

Результати економічної діяльності підприємства є каталізаторами подальших його змін. Проведений нами аналіз показників економічної ефективності діяльності хлібопекарних підприємств АР Крим дозволив зробити наступні висновки. За період з 2003-2009 рр. хлібопекарні підприємства працювали нестабільно: найвищу рентабельність виробництва продукції вони мали в 2005р. – 1,05%, а найбільший рівень збитковості в 2008 р. – мінус 4,83%. Для розуміння причин зниження ефективності діяльності підприємств хлібопекарної промисловості регіону проаналізуємо ефективність використання ними основних ресурсів.

Регулювання державою рівня цін на масові сорти хліба, зростання рівня доходів населення, зміни смаків споживачів, зменшення загального споживання хліба та хлібобулочних виробів населенням АР Крим і скорочення їх виробництва спеціалізованими підприємствами на 25% – ці та інші зовнішні фактори спричинили зниження продуктивності праці в натуральному виразі на 32%; змусили керівництво хлібопекарних підприємств розширювати асортимент та диверсифікуватись у кондитерську галузь для збільшення можливостей розвитку, в результаті чого чисельність працівників зросла на 11% внаслідок зростання потреби у ручній праці.

Збільшення інвестицій в розрахунку на одне хлібопекарне підприємство регіону спричинило підвищення ефективності використання основних фондів: знизився коефіцієнт зносу на 3,4% і в 2009 р. склав 38,7%; зросла фондоддача на 19%; знизилась матеріаломісткість продукції на 25%; зросла фондоозброєність персоналу в 3,5 рази. Для підвищення ефективності використання основних фондів підприємствам необхідно мати власні фінансові ресурси або бути спроможними залучити кредитні ресурси для оновлення матеріально-технічної бази, використання нових енергоощадних

технологій як запоруки розвитку. Однак, фінансовий стан багатьох хлібопекарних підприємств регіону не дозволяє цього зробити.

Неефективно використовується оборотний капітал: коефіцієнт оборотності за період знизився на 44%, а тривалість одного обороту зросла на 80%. Головною причиною зниження ефективності використання оборотного капіталу є несвоєчасність розрахунків торгових мереж з хлібопекарними підприємствами, що призвело до зростання дебіторської заборгованості, питома вага якої у всіх активах в 2009 р. склала 58%.

Основними причинами зниження ефективності діяльності хлібопекарних підприємств АР Крим стали:

- швидкі і масштабні зміни в структурі цін, зокрема зростання цін на енергоносії, сировинні ресурси, транспортні тарифи;
- недостатня кількість якісної сировини;
- недостатність фінансових та кредитних ресурсів;
- скорочення споживчого попиту, зміна смаків споживачів;
- застаріле обладнання та технології виробництва;
- висока собівартість продукції внаслідок неефективного використання ресурсів;
- недосконала законодавча та нормативно-правова база;
- неефективне управління на підприємствах галузі;
- посилення конкуренції між крупними хлібопекарними підприємствами та міні-пекарнями;
- поява нових конкурентів, що працюють в суміжних галузях;
- затримка платежів торговельними мережами, що спричинює вимивання обігових коштів і призводить до використання підприємствами амортизаційних відрахувань не за їх цільовим призначенням.